СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 94. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 22 квітня 1932. — VOL. XL. No. 94. Jersey City, N. J., Friday, April 22, 1932. THREE CENTS.

НАДІЮТЬСЯ, ЩО АНГЛІЯ БУДЕ СПЛАЧУВАТИ ДОВГИ

ВАШИНГТОН. — В урядових колах панує переконання, що Велика Британія далі сплачуватиме воєнні довги. Кажуть, що Англія жде на рішення економічної конференції в Льозанні, яка відбудеться у червні, і на якій радитимуть над воєнними довгами і репараціями.

ОЩАДНІСТЬ ЗБІЛЬШУЄ БЕЗРОБІТТЯ.

ВАШИНГТОН. — Адміністрація заклопотана чимраз більшими ощадностями, які пропонує „Гавз Економі" Коміті". Вже на підставі досі поблених ощадностей треба звільнити з роботи понад 6,000 урядовців, значить збільшити число безробітних.

Обкроєно навіть видатки ветеранського бюра на $28,373,000. Ветерани, які побирають річну платню на суму $1,500, а жонаті в сумі $3,500, будуть відтепер оплачувати всі видатки за шпиталі зі своєї кишені.

ЗМЕНШУЮТЬ ПЛАТНІ ОФІЦИРАМ-ЛЕТУНАМ.

ВАШИНГТОН.—Пропонують зменшити платні офіцирам маринарки, які приділені до летничої служби. Платні ті були на 50% більші ніж звичайних офіцирів. Тепер пропонують признати максимум додатку в сумі $1,100. Адмірал Вилієм Мофет, головний командант фльотного летунського відділу, котрого летунський додаток виносить річно $4,000, побирав би тепер $1,100. Кажуть, що це сталося під натиском офіцирів маринарки, які з завистю гляділи на більші платні своїх товаришів-летунів. З того приводу прийшло вже між офіцирами до негодування.

ЖІНКИ ПРИГАДУЮТЬ ГУВЕРОВИ ПРОГИБІЦІЙНІ ЗОБОВЯЗАННЯ.

ВАШИНГТОН. — „Вімен Нешенел Коміті фор Ло Енфорсмент" повідомив Гувера, що не попре на президента ніякого кандидата, котрий є сухий, а погодиться на мокру плятформу. Міссіс Пібаді, голова організації, предложила Гуверови меморіял, у якім були зібрані всі заяви президента в справі прогибіції.

Коли ґазетярі запитали міссіс Пібаді, що буде, коли конвенція ухвалить мокру плятформу, вона відповіла: „Тоді президент буде мусів з цього витягнути консеквенції".

СМІЛИВІ И ЗРУЧНІ ГРАБІЖНИКИ.

НЮ ЙОРК. — Три молоді грабіжники, гарно вбрані по вечірньому, ввійшли коло 11 години нічю до елегантного клюбу „Ди Брук" на 54 улиці, придержали трох службовців і забрали $1,700 з каси. В хвилі, коли вибирали гроші, надійшов адвокат Вилем Фелпс і хотів зміняти чек на $20, щоби заплатити належитість за таксівку. Один з грабіжників приложив йому до грудей револьвер і забрав два столодярові банкноти, а другий вийшов на двір і заплатив шоферови належитість. А потім три бандити зникли.

НІЧОГО НЕ ЗНАТИ ПРО ДИТИНУ ЛИНДБЕРҐА.

ГОПВЕЛ (Ню Джерзи). — Минуло 50 днів, як викрадено сина Линдберґа, й досі не знати, що є з дитиною.

ПАТРІОТИЗМ, ЯКОГО ТРЕБА СТИДАТИСЯ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Вилієм Борнлі Корі з Англії говорив до виховників, що треба стидатися того, чого вчать дітей по школах під закраскою „патріотизму". З тої науки виходить, що чесним, славним і добрим є тільки якийсь один нарід, що мешкає на якімсь певнім клаптику землі. Замісць того було би краще, як би вчили дітей розуміти справи світового замирення і міжнародного порозуміння.

МУРИНИ ТЕРПЛЯТЬ І НЕ НАРІКАЮТЬ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Нешенел Урбан Ліґ" подає у своїм звіті, що Мурини найбільше терплять через безробіття, але найменше з усіх нарікають і найбільше ще мають віри, що все зміниться на краще.

ПРОТИ НИЗЬКИХ ЦІН.

БАЛТІМОР. — Л. А. Гіршмен, директор бюра оголошень фірми Лорд і Тейлор, взиває оголошувати по ґазетах тільки товари з вищими цінами. Він каже, що тепер торговельні фірми одна другу побивають оголошуванням чимраз нижчих цін. „Америка випродує себе", каже Гіршмен, „і поповнює добровільно купецьке самогубство. Такі оголошування доведуть купців до руїни, а відносин не поправлять, бо публика буде віднертатися від оголошуваних товарів, бо вони нічого не варта". Гіршмен радить оголошувати якість товарів, стиль, а про ціну треба згадувати при самім кінці. А теперобіться навпаки.

ПОЛЕТИТЬ ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

НЮ ЙОРК. — Міс Елінор Смит, літ 20, задумує вибратися сама одна в травні літаком через Атлянтійський океан з Гарбор Ґрейс до Дублина в Ірляндії.

ДАЛІ ЗАМИКАЮТЬ СПІКІЗІ.

НЮ ЙОРК. — Від понеділка замикають кождого дня по кількадесять нюйорських спікізів. До четверга замкнено 112.

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ СОЮЗОВЦІВ МІСТА ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. В СУБОТУ, ДНЯ 23-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1932 РОКУ

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ,

STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

Початок в годині 7-мій ввечір.

1) У. Н. Союз в минулому і майбутньому.
2) Наша молодіж як важний чинник в організації.

Промовляти будуть: **Р. Слободян**, гол. фін. секретар, і **д-р Л. Мишуга**, редактор Свободи.

На зборах буде поружено багато важних справ, тому конечним є, щоби прибули всі місцеві урядники й члени всіх відділів У. Н. Союза в Перт-Амбой, Н. Дж.

Головна канцелярія У. Н. Союза.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО.

Заходом Сурми в неділю, дня 24-го квітня, в годині 9 рано, зі стації W. O. V. 1130 кс., відбудеться українська програма „ЗАКАРПАТТЯ". Програму виконає Закарпатський музичний кружок під проводом Івана Вислоцького. Референт М. Сурмач.

ХОЧЕШ БУТИ ЗДОРОВИМ — ЇДЖ НАЙБІЛЬШЕ ОВОЧІВ.

Про вартість овочів для здоровля ось що пише д-р Ніхолс у часописі „Універсум":

„Вважаю овочі найбільш природною і найбільш здоровою їжею для людини. Бережуть вони перед ріжного роду хоробами, а в часі недуги є лічничим середником першої якости. Ніяка інша пожива не прочищує так крови, і ніяка їжа не є такою чистою, як овочі. Урожайні сади приносять народови здоровля і достатки. Мало дітей є такі гарні, як овочеві дерева повні цвіту на весні, або повні доспілих овочів в осени".

Д-р Бунґе, знаний німецький учений, так висловлюється про вартість овочів: „Як бензина є конечно потрібна для авта, так овочевий цукор є конечно потрібний для людського тіла", а Р. Берг, великий дослідник доцільного відживлення в Німеччині, каже: „Ми повинні їсти сім разів більше овочів, ніж мяса й інших страв".

КЛОПОТИ З ТВОРАМИ ВИННИЧЕНКА.

Читальня „Просвіти" в Іллавчу, пов. Теребовля, замовила собі була ще в 1928 р. бібліотеку з Головного Товариства „Просвіти". Між іншими книжками прислала „Просвіта" і 11 томів творів Винниченка за 64 зол. Покушали наші селяни, що це не для них пожива, і тепер привезли тих 11 томів до Філії „Просвіти" і кажуть: „Зробіть що з тими книжками, бо їх в нас на селі ніхто не розуміє і не читає". — Та ба! Книжки читальня означила своєю печаткою і тепер їх ніхто не схоче виміняти!

ШУКАЮТЬ ЗЕМНИХ СКАРБІВ.

У Чорному Потоці, коло Делятина, недавно пустили в рух вертничий шиб, вирядженний найновішими технічними приладами. Цей шиб є спільною власністю кількох спілок, які получилися разом та пробують у тій околиці шукати нафти. У Чорному Потоці купують ще дальше терени для експльоатації нафти.

КОЛЬОНІЗАЦІЙНИЙ ЗАКОН ОСТАТОЧНО УХВАЛЕНИЙ.

На засіданні польського сенату, що відбулося 10-го березня, прийшов на порядок дня кольонізаційний закон. Реферував його сенатор Роллє, який згадав про те, що Український Клюб вніс до Союза Націй скаргу зпривду того закона, але — на його думку — ця скарга безпідставна, бо кольонізаційний закон не поширює рам кольонізації, тільки викінчує почату кольонізаційну працю.

Від Українського Клюбу промовляв в тій справі сенатор Павликовський. „Теперішній проект — як кожен кольонізаційний проект — є образою почувань українського народу і загострює на майбутнє відносини між обома народами". Бесідник пригадує, як Поляки під прусською владою дуже гостро протестували проти кольонізаційних законів, які викликали протести цілого світа. Клюб ставить внесок на відкинення того закона.

Після промови сенатора Ґломбінського в голосуванню принято закон без змін.

КУБЕЛІК ПРОТИ РАДІЯ.

Відомий чеський скрипак Кубелік, який свою руку заасекурував на пів міліона корон, є проти радія. Каже, що радіо ніколи не передає індивідуальности артиста.

ДІВЧАТА ПИЛЬНІШІ ВІД ХЛОПЦІВ.

Шкільна влада в Чехії переведа статистику про поступи в навчанню хлопців і дівчат. Вислід такий: на загальне число 75,781 хлопців (1930-31) пильних у навчанні було 12,318, а на 27,827 дівчат пильних було 8,714. Виходить, що пильних дівчат є 30 проц., а хлопців тільки 16 проц.

ЛІКАР СПРИЧИНИВ СЛІПОТУ ПАЦІЄНТОВИ.

Незабаром у Варшаві відбудеться процес проти одного лікаря, що спричинив сліпоту свому пацієнтови. А саме: пацієнтови на невральгічний біль апорснув алькоголю, а цей у наслідку ослип. Пацієнт заскаржив лікаря до суду, жадаючи високого відшкодування.

ЩО ВАРТА ТАКА НАУКА?

Село Березів середній, пов. Коломия, нараховує біля 450 господарств і має всього одну учительську силу. Вона не може дати собі ради з дітворою, яка тільки що другий день ходить до школи. З такої науки не будуть наші діти мудрі.

СТУДЕНТ ПРАВ УБИЙНИКОМ.

Студент прав університету в Упсалі (Норвегія) вбив свого батька, дві наймички й свою жінку, а потім наложив руку на себе.

БАНДИТСЬКИЙ НАПАД.

Два наші молоді Українці в Прудентополі (Бразилія), Михайло Дучак і Михайло Михалишин, вийшли собі на прохід, користаючи з вільної хвилі. Нагло й зовсім ненадійно почули стріли. Один з них упав мертвий, а другий тяжко ранений.

Про цей траґічний випадок пише польський часопис „Люд", що між обома згаданими Українцями прийшло до стріляння, в якім один упав трупом, а другий ранений. Це, розуміється, несовісна сплетня, пущена нашими „приятелями" на адресу поніжения українського імени.

Ані Михайло Дучак ані Михайло Михалишин не могли стріляти, бо ані один ані другий не мав револьвера, ані ніякої іншої пальної зброї. Зрешітою слідство тесаме доказало.

Цікава лише річ, що якось з Прудентополе виходять такі дописи до „Люду". — („Праця").

ШКІЛЬНІ ДРАЧКИ.

В школі в Підгайцях заряджено, що кожний ученик має приносити хочби і дрібні датки на „льотництво". До тих драчок в кожній клясі є призначені окремі ученики — збірщики. Що мають робити бідні родичі, коли дитина плаче і не хоче йти до школи, допоминаючися грошей, бо дістане злу ноту? Цікаве, на чие зарядження відбуваються ті постійні збірки.

ДО ЧОГО ДІЙДЕ ПОЛЬСЬКЕ РАДІО.

У львівському „Новому Часі" пише один громадянин:

„Польське Радіо борониться перед українськими авдиціями часто-густо тим, що так уже є переповнене дуже поважними й цінними річами, що прямо не має місця на українські авдиції. Таку одну з „найповажніших" річей ми мали нагоду почути 7. III. ц. р., надавану, чи трансмітовану львівською радіостацією. В годині 17.50 спікер заповів, що тепер буде відспівана „пісонька войскова". За хвилю чуємо гарний спів мужеського хору, та нараз вслухуємося добре в слова, чи нам припадково не причулося що? Та ні! Виразно чути слова: „Вчорай далась на подводзе, дзісь на війонсе сяна..." З обридженням відкидаємо слухавки, бо це вже аж надто болючі кпини Польського Радія над своїми абонентами, а спеціяльно над українськими. Бо якжеж не назвати тоді, коли українські дуже поважні і прекрасні авдиції відкидається нібито через брак місця, а тимчасом надається військовому пісню крайньо неморальну, яку дозволено співати лише поза межами гарнізону, а в мурах міста була строго заборонена. І тому питаємо, як довго ще будуть ті кпини тревати й чи вони вкінці устануть? А чейже ми маємо право жадати, щоб заряд Польського Радія трохи інакше оцінював своїх абонентів і не ставив їх нарівні з вуличниками, яким така „високоморальна" і така висококультурна „пісонька войскова" може навіть і дуже подобатися.

ГОЛОД НА ГУЦУЛЬЩИНІ

ЧЕРЕЗ БЕЗРОБІТТЯ В ДЕРЕВНІМ ПРОМИСЛІ ГОЛОД, НЕ ВВАЖАЮЧИ НА ДОПОМОГОВУ АКЦІЮ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Безробіття у косівському повіті, викликане цілковитим застоєм у деревному промислі, шириться у застрашаючий спосіб. Від осени, коли вивезено останні дараби, Гуцули не знаходять ніякої праці. За цілу зиму не було ніяких більших вирубів лісів і 70% гірського населення цього повіту не заробили ні сотика. Не мали можности зарібку і по інших повітах, бо ніде більших „бутинів" не було. За зиму проїли всю бараболю, цей одинокий продукт Гуцульщини, часто неомащену і без соли, бо не було за що її купити. Худобу, яка ще була, випродали за безцін і тепер цілком зрозумілим явищем є голод, не зважаючи на розмірну дешевість харчевих продуктів.

На підставі даних, зібраних комітетом допомоги голодуючій Гуцульщині у Косові, статистика голодуючих, які їдять раз денно, представляється так: Ясенів Горішній — голодуючих родин 149, в тім 285 дітей нижче 15 літ; Криворівня — 85 родин; Стебне 56 родин; Красноїля — 76 родин; Голови — 92 родин; Гринява — 280 родин; Жабє — 693 родин. Одначе не можна назвати цих даних зовсім точними, бо скількість голодуючих зростає з кожним днем, а обіймає не тільки бідноту, але й середньо заможних селян, які, не маючи зарібку, не можуть знайти засобів на закупно харчів. Випродують навіть одяг, тільки що і на це тяжко знайти купців. Здоровіші ходять з села в село і допомагають собі жебраниною.

Акція допомоги наразі не велика і щойно наладнується місцевими парохіяльними комітетами, які переводять збірки і зараз же їх розділюють. Наразі поза допомогою, розділеною в Криворівні і Ясенові П. Курдидиком, роздано ще 17 сотнарів кукурузи і 50 кг. соли за суму 500 зол., присланих Епархіяльним Комітетом у Львові.

Допомога староства виносить около 150 сотнарів, а на будуче обіцяно продавати румунську кукурузу по зниженій ціні 12 зол. за 100 кг. Тільки питання, звідки Гуцулам взяти гроші на закупно, коли заробітків далі нема. Делеґації населення заявляють у старостві, що не хотять жебранини, тільки жадають можливости праці і заробітку.

Українські ґазети закликають все громадянство стати на поратунок нещасної країни, якої населення рік-річно терпить від повени, а тепер гине з голоду.

НАДЗВИЧАЙНІ ЗБОРИ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА. — У пятницю збираються тут представники 5 великих держав, а саме: Америки, Англії, Франції, Німеччини й Італії, щоби застановитися над біжучими пекучими питаннями европейської політики.

Ці надзвичайні збори мають порушити такі питання, як: справу фінансів, воєнні довги й репарації, справу центральної Европи, морський договір і питання Далекого Сходу. Англія старається довести до згоди між Францією й Італією.

І КУПЦІ НЕ ПОГОДИЛИСЯ НА ПРИДУНАЙСЬКУ ФЕДЕРАЦІЮ.

ВІДЕНЬ. — Збори Міжнародної Торговельної Палати, що радили в Інсбруку, розїхались, не дійшовши до ніякого висліду в справі митного союза наддунайських країв.

Плян Франції, який предложено на конференції, не знайшов загального поперття. За нього були Угорщина й Мала Антанта, а Австрія, Італія й Німеччина були проти нього.

НЕВДОВОЛЕННЯ СЕРЕД СЕЛЯН УГОРЩИНИ ЗРОСТАЄ.

БУДАПЕШТ. — Бувший премієр Бетлен виголосив у парляменті свою першу промову від часу свого уступлення з премієрства.

Говорив він у фінансовій комісії, закликуючи уряд поробити якісь рішучі кроки, щоби стримати скоро зростаюче невдоволення серед селян.

ПРОТИ АЛЯРМУЮЧИХ ВІСТЕЙ.

ВЕЛИНҐТОН (Нова Зеляндія, Австралія). — Уряд постановив цензурувати вісти, бо ширення алярмуючих новинок поглиблює кризу в краю. Парлямент дав на це свою згоду.

В Окленді й кількох інших містах відбулися знову демонстрації безробітних, але вони проминули спокійно.

ФРАНЦІЯ ОБМЕЖУЄ СПРОВАДЖУВАННЯ ПАНЧІХ З ЗАГРАНИЦІ.

ПАРИЖ. — Уряд видав знову декрет про обмеження імпорту заграничних товарів. Цим разом обмежується імпорт панчіх, подаючи скільки кождому чужому краєви вільно впровадити на рік. Усі краї можуть довезти до Франції 83,000 пар, з того Америка 2,096 пар.

Американські імпортери ґалянтерії підносять з того приводу протести, називаючи це покривдженням.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Загряницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАРІД, ЦЕРКВА Й ПАРТІЯ

У своїй статті про „католицьку партію", поміщеній у львівській „Меті", митрополит Шептицький приходить до висновку, який декому може видатися справді сензаційним, а саме, що справжньої політичної католицької партії не може бути.

До цього висновку доходить він, зовсім зрозуміло, на основі пояснення засад католицької церкви. Ці засади виходять з певного розуміння етичних правил, яке, на думку церкви, має найвищий авторитет, бо походження від самого Бога.

У своїй політиці нарід не виходить з етичних засад, а зрозуміння над своїми бажаннями, потребами та засобами до здійснення своїх бажань. Коли нарід, поступаючи розумно в своїй політиці, розглядає питання, як йому поступати, він дивиться передовсім не за засадами релігії; не відкидає одного способу поступовання як осудженого релігією, а приймає другий, як признаний релігією. Він старається тільки розслідити, який наслідок для нього буде одно, а який наслідок буде мати друге поступовання. На основі досвіду свого або досвіду інших народів він приходить до переконання, що такий або онтакий спосіб поступовання буде мати такий або інший наслідок. Коли він уважає цей наслідок за небажаний, то він буде пропагувати залишення його; а коли вважає цей вислід за бажаний, буде його поширяти.

Та на основі досвіду нарід у деяких випадках доходить до такого самого заключення, до якого приходить церковний чоловік, розумуючи з засад релігії. Так воно в питанню, чи треба церкві організувати осібну політичну партію. Митрополит Шептицький відкидає таку організацію з релігійних оглядів. Нарід мусить відкинути її на основі досвіду, що того роду організація шкідлива для народа. Церковним провідникам дуже покусно організувати свою політичну партію, бо вони мають великий моральний вплив над своїми вірними, а хто має вплив, хотів би його розтягати. Церковні провідники не є відповідальні за ведення церковних справ перед вірними, і тому вони хотіли би повести й політику народа без контролі народа. Та цього роду політика небезпечна для народа. Коли нарід не має сили потягнути до відповідальности тих, що ведуть його політику, він скоро зневохочується до участи в політиці та лишає її, що виходить на шкоду народови, а на пожиток його ворогам. Через те дозрілі народи відкидають претенсії церкви до політичного проводу як шкідливі для політики народа.

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ ПРОТИ „КАТОЛИЦЬКИХ ПАРТІЙ"

Чи може істнувати політична католицька партія? — Політичні світогляди католиків. — „Душпастирське благоразуміє". — Хто причиняється до „дезорганізації, розбиття і внутрішньої боротьби"-католиків?! — „Католики-нехристіяни можуть католиків удавати, але католиками не є". — Укр. Кат. Союз і політика.

Вже в понятию самого католицизму чи універсалізму міститься заперечення того, що можна назвати партією. Католицизм це загал, це цілість, а партія це лише якась частина. Тому то всі католики світу прийняли тезу, що **не може бути політичної католицької партії** і що католицизм і політика це два слова, які, разом злучені, містять у собі contradictionem in terminis. Німецьке Центрум, або італійське partito popolare вважають політичною католицькою партією лише ті люди, які оцінюють їх надто поверхово, глядять на них надто здалека. Німецьке Центрум це політична партія з точно означеною політичною програмою. Що правда, це партія, яка перевжно складається з католиків. Однак, поруч католиків має вона в своїх рядах також і протестантів, а навіть жидів, та з другого боку є німецькі католики, які не погоджуються з політичною програмою Центрум і тому належать до інших парляментарних угруповань. Німецьке Центрум застерігається навіть проти назви католицької партії, уважаючи себе за партію наскрізь політичну. А те, що в тій партії згуртувалася більша скількість католиків, зробив припадок, а саме боротьба Бісмарка з католицькою Церквою. У наслідку тієї боротьби багато католиків згуртувалися у цій партії і вона, поруч чисто політичної програми, прийняла ще програму оборони віри і католицької Церкви проти переслідувань Бісмарка.

Подібна ситуація повторилася також і в Італії. Заки фашисти зайняли Рим, народня партія, або т. зв. partito popolare, мала свою питому соціяльну і політичну програму. Поруч тої програми вона поставила собі за завдання боротися також зі соціялізмом, масонерією і комунізмом в обороні Церкви. Ось так з партії чисто політичної вона стала в очах загалу політичною партією католицькою.

Ці два приклади з життя католицьких громадянств останніх часів скріпили в католицьких соціольогів тезу, тепер загально прийняту, що католицька партія з якоюнебудь точно означеною політичною програмою є суперечністю сама в собі. І справедливо: кождому католикови вільно належати до якогонебудь партійно-політичного угрупування, якого програма не є противна католицькій етиці чи вірі. Отже католик може бути монархістом, консерватистом, демократом, принципіялістом чи угодовцем, а навіть в деяких виїмкових обставинах, екстремістом. Навіть такі принципи католицької Церкви, як послух для законів і духовної чи світської влади є теоретично окружені такими умовами і застереженнями, що в практиці можна знайти в кожній державі чимало законів, які не зовсім обовязують католиків і є багато випадків, в яких вони тих законів не доконче обовязані слухати. Навпаки, не є виключені випадки, в которих католики можуть тим законам і тим владам противитися. Значить, навіть те, що називаємо легальністю, не все належатиме до тих принципів, які безумовно і всюди обовязують католиків. Представляючи річ лише у загальних начерках, можемо сказати, що всі закони, противні Божому і природному законови, всі закони несправедливі і для громадянства чи народу шкідливі, не є в очах католицької доктрини обовязуючими законами, хоч зовнішньо мають зверхний вид законів та є відповідними державними установами як закони усанкціоновані. Легко навести багато поважних католицьких богословів, а певно й Отців Церкви, на потвердження тої тези. Що більше, істнують такі суспільні тягарі і т. зв. закони пенальні, котрі можуть бути в деяких особливих випадках такі важкі, або такі несправедливі, що католикам можна звільнюватися себе від них, а також боронити інших перед ними. Щож і говорити про справи, які не мають ніякого звязку з християнською етикою і про які цілком можна мати кожному християнинови таку чи іншу думку.

І тому, коли католики згуртуються в якусь партію, у якій приймають деякі політичні тези, байдуже для католицької віри, себто, коли вони створять політичну партію консервативну чи демократичну, праву чи ліву, то тоді **така партія не має права назвати себе католицькою по суті,** бо обставина, що більшість її членів булиб католиками, не дає їй до того права. Коли Церковна Влада дає ініціятиву, або запрошує вірних брати участь у якійсь акції, то тоді душпастирські вимоги і найпримітивніше душпастирське т. зв. благоразуміє вимагає від представників цієї духовної Влади, щоби вона відділила католицькі принципи від принципів політичних, і щоби всякими засобами берегла католицькі організації перед прийняттям, скажу, навіть перед впливом, якихнебудь політичних принципів. Католицька організація мусить бути далека від усіх тих принципів, бо інакше наражується на те, що замість бути організацією католиків, **причиниться до їх дезорганізації, до їх розбиття, до внутрішньої боротьби;** замісць іти по лінії християнського католицького духа, йде проти того духа.

Така організація, що є **по суті політичною** організацією, а називає себе католицькою, вводить **замішання в ряди католиків і шкодить Церкві.** І кожний представник Церковної Влади повинен католиків остерігати, що така організація, хоч зложена в переважній частині з католиків, в дійсности католицькою організацією не є. Представники Церковної Влади є звільнені від обовязку звертатися з такою пересторогою хіба тоді, коли для всіх є очевидним факт, що якась організація, яка хотіла би називатися католицькою, не є навіть християнською, бо тоді кожному і без перестороги Церковної Влади ясно, що **католики не-християни можуть католиків удавати, але католиками не є.** Відомо, що слово „католик" є тільки скорочення довшої, і длятого рідше вживаної назви „християнин-католик". Тому, коли появиться партія, яка сама себе, або яку загальна опінія назве партією католиків-атеїстів, ось як відтінок французької акції Мора, тоді кожний католик розуміє, що тут річ іде про зовсім інший католицизм, аніж той, на якому основується католицька Церква. Отже, щоби католицької думки в опінії загалу не понижувати і не звязувати її з елементами для неї зовсім чужими, кожна **католицька** організація мусить берегтися, щоби до своїх католицьких принципів не вмішувати принципів політичних. Вона може поодиноким своїм членам дозволяти вести політику, яку хотять, але всі разом, як окреме тіло, як організація, вони мусять стояти понад усіми партіями, понад усіми політиками.

Сказане відноситься перш усього до тих проблем буденщини, які з дня на день міняються та які можуть загнати у завзяті спори навіть католиків. Бо щож поправді називаємо словом „політика"? На нашу думку, значіння, яке ми тому слову можемо сьогодні надати, є хіба таке: безліч тез, засобів, метод, навіть одноденних принципів, які примінюють у життю люди, що займаються публичними справами. До тих політичних тез подібні є інші тези, які в політиці називають політичними, а які не все для даного народу мають значіння політичне. До таких тез зачисляємо всі ті, що їх якийсь нарід однодушно приймає, хоча другий нарід може їх в даному випадку відкидати. Для прикладу: приналежности до української народности Волиняків, або Холмщаків і Полішуків Українці не вважають для себе тезою політичною, бо всі вони у тій тезі однодушні, хоч Поляки вважають її політичною.

Всі ті заввваги відносяться і до Українського Католицького Союза. Український Католицький Союз це організація Українців-католиків, заснована на поклик Галицького Митрополита. Вона не має ніякої політичної програми і ніякої політичної програми прийняти не може так довго, як довго політичні програми ділять поміж собою Українців. Зате Український Католицький Союз може приймати такі основні тези, які лише для чужинців є політичними, а які для нас такими не є, бо на них ввесь український нарід годиться, ось нпр. теза, що будемо „на всіх ділянках народнього і політичного життя законними засобами здобувати для нашого народу щораз то більшу культуру, добробут і права" і що до того будемо змагати „в політичному житю". Тому не буде противитися вгорі наведеним словам те, коли скажу, що Укр. Кат. Союз не має і не може мати своїх партійних політичних програм і цілей та що його ціллю і програмою є зєднати всіх в одній праці для добра українського народу в християнсько-католицькому розумінні.

†Андрей, Митрополит.
(„Мета").

НЕБЕЗПЕКА БАТЬКІВСЬКОЇ АМБІЦІЇ ДЛЯ ДИТИНИ

Кождий з нас певно знає родину, в якій батько жде від своєї дитини чогось надзвичайного. Тому й кождий може також пригадати собі, в який спосіб того роду батьківська амбіція шкодить дитині.

Батьківська амбіція супроти дитини звичайно шкідлива тому, бо батьки, амбітні на успіхи своїх дітей, звичайно показують дітям своє розчарування й невдоволення з діточих досягнень. Бувають батьки такі амбітні, що вони не показують удоволення з дитини, хочби дитина не знати чого доконала. Вони думають, що в цей спосіб вони дитину підштовхують до ще кращих зусиль, до ще вищих осягнень. Наслідком такого виховання є те, що дитина не має заохоти, піддержання відваги, а вічну знеохоту та відбирання відваги. Звичайно ніяка дитина не може видержати вічного підривання відваги. Скорше чи пізніше її відвага мусить заломатися, а людина без відваги це зломаний характер.

Людина без відваги звичайно не має внутрішньої сили боротися в життю. Вона так навчена, що кожда невдача потягає за собою болючі нагадування від родичів, що хочби родичів уже не було, то вона все ще боїться наслідків невдачі та вимикає невдачу в цей спосіб, що зовсім не береться до роботи. В цей спосіб батьківські зусилля зробити зі своєї дитини щось надзвичайного кінчається тим, що дитина виходить нездібна до ніякої практичної роботи.

Коли син покаже недостачі в праці чи науці через вічне батьківське напоминання, амбітний батько чується дітконений до живого невдачею дитини. Він починає дитину судити й карати. Та як це тільки сталося, то дитина показує ще більше занедбання. Дитина тратить інтерес до всього, вона вже не може мати успіху в нічому, поки їй не приверну ть назад її відваги. Тепер батько тратить надію на дитину й не здержується з висказуванням свого розчарування, а дитина, чуючи батьківське заспевнення, що вона до нічого, приймає батьківський присуд. Деколи дитина перебуває таке виховання успішно, як людина потрафить перебути тяжку заразливу недугу. Дістаємо тоді людину, яка вічно пнеться вперед, яка має ненаситну амбіцію, яка хоче всіх перевищити, всього доконати. Часто такий амбітник і здобуває багато, але щастя в своїх здобутках він не знаходить. Його ненаситна амбіція не дає йому ніколи вдоволення. Що він не зробив би, він усе хотів би зробити ще більше. Йому все замало гонорів, почестей, чи грошей. Він завидує всім усього. Він ненавидить людей за кождий успіх. Не зважаючи на своє здоровля, він усе преться наперед і вгору, поки не зірве свого здоровля, не дістане „нервового розстрою".

До одної клініки для справлювання хиб у дітях зявився батько, щоби поговорити про свого „нездорового" сина. Батько був бизнесменом, і то дуже вдалим. Він скінчив університет, пустився в бизнес та здобув у ньому великий маєток. Він хотів, щоби його син ішов його слідами та ще й перевищив його в бизнесі. Він думав, що найкращим способом навчити сина на доброго бизнесмена — говорити йому вічно, що йому треба віддатися бизнесови, а коли син не хоче слухати, бити його. Хлопець вступив до великого департаментового бизнесу на практику. Там його шанували загально за миле поведення, але батькови цього було замало: він хотів би бачити свого сина амбітним бизнесменом, що преться наперед інших. Батько вважав сина за нездару, хоча син мав великий талан до рисунків і малярства. Та батько цього не вважав за талан. Він не позволить, щоби в його родині виріс „богомаз". Наслідком батьківської амбіції було те, що син був не тільки кепським бизнесменом, але й не був навіть „богомазом".

В. Яргорин.

ВІДВОЙОВАНЕ МІСТО

(Історичне оповідання).

(26)

— Татарина дишіть під моєю опікою. Ви ідіть на отсей горб і подивіться, що там в степу діється.

— Вперед вижени з нього його чорну душу, бо поки він живий, я не буду мати спокою. Ще готов чкурнути і перегони зачнуться наново. Шаблею раз по голові, або раз між ребра. Він буде мати заплату, ми будемо мати спокій.

— Я вперед хотів би знати, чи Ляхи з Татарами зчепилися, — рішучо промовив Сидір. — Він не втече. Звяжу його.

Сидір взяв свого аркана і сильно Татаринови вязати руки на спині. Бачучи се, Сава сказав:

— Вже йду, вже! Я бачив, як драгуни, не можучи діждатися, що Татари возьмуть їх за табун диких коней, і підійдуть під їх мушкети, раптом назад сіли на коні й метнулися на жмінку Татар. Татари розбилися на всі сторони і гарцюючи по степу, не давали мушкетам доброї цілі. По першій сальві. заки мушкети знов були готові до стрілу, Татари підбігали до драгунів і, випустивши з лука стрілу, знов утікали в степ. Тоді, коли я скручував поза горб до вас, в траві вже лежали три драгуни, Татарин жаден.

— Ідіть же подивитися, як там тепер є! — сказав Сидір, вяжучи ноги Дусая.

Старий лиш похитував головою, дивлячися на ту роботу Сидора. Нарешті, сам цікавий, вихав під верх горба.

— Татари втікають, бо драгуни гуртом кинулися на них з шаблями! — крикнув Сава. — Татари втікають так, неначе би хотіли сюди, до нас.

Дусай напружив усі свої сили, щоби пута розірвати. Шкіряні аркани були сильніші.

— Зробиж йому кінець! — кричав Сава з вершка горба. — Як його товариші надбіжать, готово бути запізно.

Марта закрила лице руками, щоби не видіти нового мордування. Вона звернулася до Сидора і сказала:

— Лиши його тут так звязаного, щоби в першій хвили не був нам небезпечний, і втікаймо. Я гадаю, що втікаючи перед Ляхами, Татари за нами вже не поженуть.

— Чи далі ідуть на нас? — спитав Сидір Саву.

— Вже ні! — відгукнувся Сава. — Вертаються туди, відки прийшли. Ага! Вже знаю, чому. Появився другий відділ Ляхів і бере їх з боку. Втікають скаженим чвалом.

Звязаний Татарин знов пробував розірвати пута. І знов даремний був його труд. Хочби й розірвав, то се не дало би йому волі, бо над ним, як чорт над грішною душею, стояв Сидір з пістолею в одній руці, з шаблею в другій.

— Ляхи не здужали взяти їх в два огні, — кричав далі Сава. — Вони вже далеко, далеко. Ляхи помчалися за Татарами. Вже їх не видко. Нам вже нічого боятися, Нам вже нічого не вдіють ні степові вовки, ні Ляхи.

Не кажучи ні слова, Сидір схилився і став Татарина розпутувати. Спершу стягнув аркана з його ніг, потому розпутав руки.

— Ти вдурів?! — крикнув Сава. — Ти може хочеш того чорта пустити на волю? Чи ти знаєш, як він використає твоє добре серце? Чи ти не знаєш, що вовк не знає вдячности і за хліб почастує тебе каменем?

Сидір приступив до свого коня, скочив у кульбаку і промовив до Татарина:

— Іди, Дусаю! Там твої хлопці без проводу. Бери свою зброю, сідай на коня і здоганяй їх. Хоч ми не розходимося мов приятелі, то всеж таки наш ворог став тепер також твоїм ворогом. Чи забудеш, що тут сталось, як знов колись зійдемся?

Понуро і дико Татарин глянув на Сидора. Потому глянув на свого коня, що від нього лиш пару кроків спокійно пасся. Сидір всунув пістолю за пояс, шаблю в піхву. Татарин чокнув язиком. Його кінь нащурив уха і став поволи підходити до нього.

— Чи ми можемо покладатися на тебе, що ти бодай тепер не будеш нападувати нас?

Дусай взяв свою списку в праву руку. Лівою вхопив коня за гриву. Сидора змірив лютим поглядом. Хоч його розпирала жажда пімсти, то всеж таки він погадав собі, що коли би й не взяв його обовязок вдячности за дароване життя, то з двома такими противниками не дав би собі ради. Лиш раз його огнистий зір спочав на дрожачій Марті. Для певности Сидір поклав руку на пістолі, Сава готов був кинути арканом. Не кажучи ні слова Татарин скочив на коня і стрілою помчався проміж них у степ.

Всі трое вихали на горб. Дусай дуже скоро щез їм з очей. Він мчався скоро, вїхав у високу траву, ще й схилився так, що цілком приляг коневи на шию. Се тому, що його не доглянув який його ворог.

— Щоби ти колись не пожалував того, що йому даруваь життя, — промовив Сава до Сидора. — То не виплатиться бути таким милосерним. Ось возьми його і мене за примір. Вчора я був у його руках. Як би був мене зарізав, то нині я був би не стягнув його арканом з коня.

— Він між Татарами найбільший ворог Ляхів — відповів Сидір. — Такий нам потрібний в орді. Я знаю, що як коли з ним зійдуся в якім бою, то він буде не по польській стороні.

— Кудиж ви обоє тепер обернетеся? — спитав Сава.

— Яж казав тобі ще там, в улусі, що як втечемо, то на Запороже. Татари добре підганяли нас і дуже скоро загнали майже під саму межу Запорожа. Гадаю, що тепер пора закусити щось і далі в дорогу.

— Я підведу вас аж до запорозької межі, — сказав Сава.

— А потому що? — спитала Марта.

— Потому вернуся до Слушкова, — відповів Сава.

— Не з нами на Запороже? — спитала. — Не боїтеся Ляхів? Вони не подякують вам за те, що ви помогли нам вибратися з їх рук.

(Конець буде)

Відома фільмова акторка, кажуть, рішилася, що не вийде замуж скорше, як на 30-му році життя. Про інших знаємо, що не святкують 30-тих роковин скорше, доки не віддалися.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Е. С., Шікаго, Ілл. — Коли така річ як подяка від У. Н. Союза не була видрукована, то річ ясна, що вона не дійшла до нас. Напишіть другу.

Комітет Рогатинщини, Нюарк, Н. Дж. — Про положення Гуцульщини була в „Свободі" стаття і Ваш заклик нічого нового не приносить. А повідомлення про віче належить до оголошення.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СКРЕНТОН, ПА.

Попрім політичну організацію.

В повіті Лакавана є 240 виборчих округів. В якій третині тих округів мешкає поважне число Українців. Але ті Українці не беруть участи в американськім політичнім життї, бо не є зорганізовані політично. От з того боку треба нам звернути більшу увагу на Українську Політичну Лігу Повіту Лакавана, яка саме поклала собі за ціль згуртувати Українців повіту Лакавана політично. В кождім виборчім окрузі можна би заснувати гурток Ліги. До цього треба всього 10 членів. Кождий гурток висилав би свого відпоручника до Головної Ради Ліги, а клюби чи гуртки були би членами Ліги.

В деяких місцевостях, як Олифант, Диксон, Пеквил, Сімсон, Джесуп уже переведено організацію клюбів, а тепер черга на Скрентон. Отсе піддаємо під розвагу скрентонських американських горожан українського роду.

За пресовий і організаційний комітет:

Демко Хомин,
Дмитро Свінціцький.

КЛІВЛЕНД, О.

Молодь організується.

Хто дорожить будучністю нашої іміграції, цей певно слідить точно за тим, чи і як наша молодіж організується, бо з того можна заключати, чи придбане нами добро та наша ідея перейдуть у добрі руки.

В нашій громаді на те не забувають. Я тут хочу згадати за молодь, яка зорганізована при укр. прав. громаді. Нашу громаду поділено на три части. Першу частину становлять діти до 14 року. Вони самі собою заряджують, самі збирають гроші, дають представлення, вчаться вишивати і ходять до української школи. Молодь від 14 до 30 років становить другу часть, а третю часть становлять родичі молоді.

Середня група відбула дня 26 березня збори, на які прибуло понад 50 осіб з молоді, головно студенти вищих шкіл. До цеї молоді промовив о. Запаринюк і вказав їм на ті браки, які їм треба доповнити, а чого вони не набули в американській школі. Це відносилося до українознавства, а далі пізнання того, чого ми доробилися вже тут на американській землі.

Ми вислухали це з великою увагою, а по дискусії рішили основувати Молоду Громаду ім. св. Володимира Великого.

Вибрано теж управу громади, до якої ввійшли: Йосиф Стахів предсідатель, Стефанія Лупань заст. предс., Йосиф Стахів і Марія Мираль секретарі, Михайло Ганич і Марія Кальницька касієри, Марія Слободзян, Михайло Лежан і Анна Якимець — контрольори. Заложено три бійзболові дружини: одну з хлопців, а дві з дівчат. Кожда друга субота є призначена на науку, яка триватиме 3 години. Науку буде вести о. Запаринюк, або особа, ним назначена. Визначено тіж тему найближчого відчиту.

Новий уряд заприсяжено в церкві дня 27. березня, а батькам текли сльози з радости, коли слухали приречень молоді, що зобовязувалася працювати для свого народу.

Іншим разом напишу про дальші наші пляни і дальшу роботу.

Михайло Лежан.

НОВОЗОРГАНІЗОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХОР ОЛ. КОШИЦЯ.
(Виступатиме на Українських Святах в честь Вашингтона).

БОФАЛО, Н. Й.

Протестаційне віче.

В неділю, 10 квітня б. р., відбулось у нас в галі української православної церкви протестаційне віче проти так званої тихої ляцької пацифікації на українських землях і проти угодовщини, яку проповідують деякі одиниці в краю на чолі з д-ром О. Назаруком. Галя була заповнена по береги. Головним бесідником був адвокат п. Теодор Свистун з Филаделфії, Па. Шановний бесідник переповів усі гаразди нашого народу в теперішню пору на всіх наших землях, починаючи з Великої України, що під обухом червоного ката, а скінчивши на Україні під Ляхами. Він підніс заслуги У.В.О., яке не дає Ляхови спокійно сидіти та думати, що наш народ вже погодився на польську окупацію. Бесідник говорив цілу годину, й за гарну бесіду дістав признання всіх присутних за виїмком кількох „оборонців" та большевиків, що зажадали дискусійних запитів. Запити були відложені на кінець віча.

Слідуючим бесідником був місцевий священик о. С. Мусійчук. Він зясував, яку кривду робить Лях нашому народови та запалював до протесту не тільки проти Ляхів, але також і проти тих, що шукають угоди з Ляхами.

Потім п. Т. Свистун прочитав резолюції протесту, які мають бути вислані до секретаря Ліґи Націй, до секретаря стейту Стимсона й до секретаря закордонних справ Великої Британії. Резолюції принято одноголосно з додатковою резолюцією Безручка з протестом проти большевицької окупації України. Таксамо ухвалено резолюзію проти угодовщини.

По принятті резолюції почали сипатися запити. Перші запити були зі сторони „Оборонців", як п.п. Безручко, Слотюк, Децик та інші. Всі запити їх були звернені проти УВО. Влучні відповіди п. Свистуна задоволили присутних, що видно було з тих оплесків, якими вкривали відповіди.

Незадоволені з протесту проти Москви большевики почали давати недоречні внески, як приміром, щоб запротестувати проти безробіття, проти стрілянини в Дітройті і т. п. Всі запити большевиків загал присутних висміяв.

Мило сказати, що в нас у Бофало віче відбулось поважно, а присутні винесли гарні враження з нього. Треба згадати, що предсідатель віча, гр. Григорій Видиш, дуже гарно провів віче і йому належиться признання за порядок підчас віча. В такім місті, як Бофало, де є багато ляшні тяжко дістатись до американської преси, але цим разом преса мусіла подати правду про це віче. Навіть польська газета „Дзеннік для Вшисткіх" подала про це віче новинку, в якій не пище, що Українці протестували проти звірств, тільки що Українці протестували проти Польщі.

При кінці віча заряджено збірку, яка принесла $37.58. З кокардок прийшло $6.55. Зложили датки слідуючі: по $1: Г. Видиш, М. Тимкович, І. Гут, В. Горгота, Е. Кіналь, П. Сторожук, о. С. Мусійчук, Д. Колотило, Т. Козіна, С. Дідур, С. Юзвяк, С. Слотюк, Д. Горошко, І. Мельник, П. Кіналь, В. Гричук, М. Бінашевський, В. Мельник, І. Сидорович, А. Мовчанюк; по 70 цнт.: І. Дісик; по 50 цнт.: М. Левицький, Леськів, В. Гупкович, І. Павловський, Н. Видиш, С. Боднар, Мартинюк, пані Мусійчук, Д. Бакалик, А. Мовчанюк, В. Шеремета, І. Коваль, С. Ковальський, Ю. Круцько, В. Семчина, Т. Василюк, п. Попелюк; по 25 цнт.: Г. Леськів малий, Тимкович, С. Децик, І. Сметанський, І. Вербовський, А. Новак і В. Бойко.

І. Сидорович,
секретар віча.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Бідним на Великдень.

Українська Жіноча Громада в Ню Йорку рішила на своїх зборах дня 14. квітня 1932 р. прийти на Великодні Свята з помічю в харчах тим безробітним Українцям, котрі потребують помочі. Кожда члениця зобовязалася спекти на ту ціль по кілька пасок і принести теж інші річи.

Треба надіятися, що через застрашуюче безробіття буде богато бідних, котрим треба хоч на Великодні Свята прийти з помічю. Тому Укр. Жіноча Громада відноситься до всіх заможніших Українців у Ню Йорку з просьбою допомогти тій акції в харчах, грошах, одягах тощо. Жіноча Громада роздасть те все бідним, котрі зголосяться у Великодну суботу, дня 30 квітня ц. р. в Укр. Републиканськім Клюбі 46 Ст. Маркс Пл., в часі від 12 до 4 години пополудни.

Громадяни, які бажають допомогти бідним, зволять зголоситися в середу, четвер, або пятницю останнього тижня перед Вел. Святами, до Укр. Републиканського Клюбу в часі від 4 до 10 години вечером, де члениці Жіночої Громади будуть перебирати принесені харчі й інші річи.

На початок повищої акції Укр. Републиканський Клюб у Ню Йорку жертвував $5.

Укр. Жіноча Громада.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

The Ukrainian Song and Dance among Americans.

The Annual Dance given by the New York City Civic Center which was held on Friday evening, April 15th, at the Hotel Commodore, was an excellent and a distinguished event due to the entertainment contributed for the evening by the Ukrainian group.

After the grand march the guests were seated in a semicircle and the master of ceremonies introduced the artists who assistsed in the program: Mr. L. Troitzky sang two numbers a Dumka and a Lullaby, by Stetzenko; Mrs. P. Troitzka sang Dumka of Parasia by Darhowyzhsky and the encore Stelysia Barvinku; Mr. P. Ordynsky, a solo—Oh, Dnieper by Lysenko, and a Duma from the opera Taras Bulba by Lysenko. The Ensemble of Mr. and Mrs. Troitzky, Mr. and Mrs. Ordynsky, Miss Kosiak and Mrs. Antonov, Messrs. F. Koslovsky, and O. Kurochkin, sang "At the Jordan River" by Stetzenko, a selection from Bandura by Davidovsky, and "Handzia" a folk song. Miss Olga Tkachuk was the accompanist for the singers.

At first the audience did not respond very enthusiastically but as each mumber followed you could see how gradually everyone was being stirred and by the time the 3rd number was over the applause was so overwhelming that I sat there with tears of joy in my eyes. Only those that know the high Ukrainian culture could appreciate the response of this gathering of young Americans of which 90% were totally ignorant of the Ukrainians and their art.

The program continued with four dances which were presented by the Ukrainian Dancers Club of New York City under the direction of Vasile Avramenko. The dances were Kolomeyka Forward of four pairs; Tchumak, a historical solo dance; Katherine from the Kherson; a salon dance; and Zaporogian Battle Dance, a sword dance. Mrs. Pauline Avramenko lead the first dance and Mr. Michael Herman led the fourth dance. Mr. Kuzma of Newark, N. J., and Miss M. A. Bodnar played for the dancers.

It was really marvelous to see these joyous dancers. Those that were present will know what the Ukrainians are. They enjoyed the entertainment to the extent that when the program was over about twenty to thirty was over about twenty to thirty people attempted to dance the Kolomeyka but in vain as they could not do the different steps and turns. Many questions were asked concerning the Ukrainian songs and dances.

I herewith wish to benefit by this opportunity and express again my thanks and appreciation to all participants in the program for their kind support and interest in the entire event without any compensation outside of furthering the Ukrainian song and dance among others outside of our circle.

Katherine E. Schutock.

З ЖІНОЧОГО РУХУ.

АНСОНІЯ, КОНН.

Новий відділ Союза Українок ч. 38.

Богато ми чули про народню роботу Українців в Ансонії і Дербі, Конн., яку від довшого часу провадить Центральний Комітет Злучених Братств, Товариств і української гр. кат. парохії в Ансонії, Конн. Але про українське жіноцтво не було чути, хоч Ансонія не є без жінок і дівчат. Вся народня робота й раніше провадилась при помочі українського жіноцтва, а особливо молодих, тут роджених дівчат, котрі гуртуються в хорі при українській гр. кат. церкві. Тут є також велике Сестрицтво св. Олени, яке числить понад сто членниць, але чомусь ніколи не було згадки про його роботу.

Дня 21. лютого с. р. на зборах згаданого комітету вринула думка, щоб скликати організаційне жіноче віче з відчитом про Т. Шевченка. Присутні на це згодилися й постановили запросити паню О. Лотоцьку, голову Союза Українок.

Пані Лотоцька прибула на віче 20. березня б. р. Наше жіноцтво послухало голосу й численно явилося на віче, так, що виповнило салю по береги. Точно в годині 3-тій пополудни о. Ротко, парох Ансонії, відкрив віче, пояснюючи ціль його та потребу зорганізування нашого жіноцтва в Союз Українок..

На предсідательку до переровадження віча вибрано одноголосно гром. Брониславу Мирон, а на секретарок: п-ну Анну Семчишин й Анну Хамуляк.

Відтак виступила пані О. Лотоцька, яка дала відчит про нашого незабутнього ґенія Тараса Шевченка, як будителя українського народа.

По відчиті про Шевченка п. О. Лотоцька приступила до реферату організації українського жіноцтва та його змагання, як рівнож про ціль Союза Українок в Рідній Краю й тут в Америці. Також говорила і поясняла про перший український жіночий конґрес, що має відбутися тут в Америці в днях 28, 29 і 30 травня б. р.

Бесіда зробила на присутних велике враження. Це видно було з того, що цілий час відчиту про Шевченка й підчас реферату про організацію українського жіноцтва, що тревало дві і пів години, публика тихо та спокійно слухала, лише час від часу перериваючи бесіду гучними оплесками. Наше жіноцтво в Ансонії так щиро заінтересувалося цею справою, що на перший поклик вписалося до Союза Українок 48 членниць. А відтак на перших зборах, дня 24. березня, приступило нових 6 членниць.

Є надія, що скоро це число подвоїться й все свідоме українське жіноцтво в Ансонії та Дербі, Конн., згуртується під своїм рідним прапором в Союзі Українок.

До уряду Союза Українок увійшли: Анна Мерещак, предсідателька; О. Горбаль, заступниця; Й. Адзіма, секретарка рекордова; Анастасія Глива, касієрка; Анна Хамуляк, секретарка фінансова. До радних: Анастасія Короташ і Бр. Мирон; до контрольної комісії: Анастасія Кулявець і Анна Баволяк.

Відтак о. Ротко забрав голос і подякував п. Лотоцькій за її труд та витревалість при організації українського жіноцтва. Також подякував і всім жінкам, а головно молоді тут родженій, що вони так заінтересувалися тою організацією та численно явилися на цім вічу.

На поклик до жертви на покриття коштів нинішного віча присутні зложили $30.75. По заплаченню всіх розходів решта осталась у касі Союза Українок, як початковий фонд.

Жертви зложили як слідує: По $1: о. Ротко, Бр. Мирон, А. Мерещак, Р. Гвоздевич, Т. Захарієвич, Ол. Мерещак, Сем. Підбережняк, В. Калина, Аґ. Бундзяк, А. Зборівська, Анастасія Наджоґа; по 50 ц.: Й. Клянцко, П. Радзіх, А. Хировська, Марія Шуран, Анастасія Кулявець, Анастасія Короташ, Анна Вавро, Т. Глива, Й. Домерецька, Анастасія Глива, Я. Короташ, Гр. Патинок, В. Вавро, Н. Несімка, І. Прискович, І. Глива, М. Чернянська, М. Тарас, М. Маланчук, п. Патинок, Ксеня Андрушків. — Разом $21.50, а решта дрібними.

Анна Семчишин,
Анна Хамуляк,
секретарки віча.

СПРОСТУВАННЯ.

Клівленд, О. — В Різдвяній Коляді мають бути поміщені між жертводавцями: Січ ім. Д. Вітовського, Стрілецький Гурток ч. 8 і С. Ґоїк 1 дол.

ОБЇЗДКА З УКРАЇНСЬКОЮ ФІЛЬМОЮ

ПЕРЕД СВЯТОМ В ЧЕСТЬ ЮРІЯ ВАШИНГТОНА.

Отсим подається до загального відома, що Школа Українського Національного Танку вислала з Ню Йорку своїх представників з фільмою з виступу в Метрополитен Опера Гавс минулого року. Під орудою гром. Миколи Новака буде виставлена ця фільма за добровільними датками менше більше в такому порядку, як намічені виступи Українського Хору Ол. Кошиця і Народнього Балету В. Авраменка. Проситься місцевих громадян приняти наших делегатів по своїх товариствах і підготовити галї на виставу фільми по своїм силам. Гром. Новак пояснить наперед значіння українського свята в честь Вашингтона, а в тих місцевостях, де є місцеві школи танку, переведуть місцеві інструктори під його доглядом проби танцюристів для підготовки для участи в святі Вашингтона. — Пригадується, що місцеві танцюристи мають виступити на сцені і тому мають заздалегідь до такого виступу приготовитися.

ПОРЯДОК ВИСТАВИ ФІЛЬМИ ТАКИЙ (на наближчий час):

В ПРОВІДЕНС, Р. АЙ., В НЕДІЛЮ, 24 КВІТНЯ.
У ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., В ПОНЕДІЛОК, 25 КВІТНЯ.
В БОСТОН, МАСС., В СЕРЕДУ, 27 КВІТНЯ.
В ТРОЙ, Н. Й., В НЕДІЛЮ, 1 ТРАВНЯ.
В КОГУС, Н. Й., В ПОНЕДІЛОК, 2 ТРАВНЯ.
У ВОТЕРВЛІТ, Н. Й., У ВІВТОРОК, 3 ТРАВНЯ.
В АМСТЕРДАМ, Н. Й., В ЧЕТВЕР, 5 ТРАВНЯ.
В ЛИТЛ ФОЛС, Н. Й., В ПЯТНИЦЮ, 6 ТРАВНЯ.
В ГЕРКІМЕР, Н. Й., В СУБОТУ, 7 ТРАВНЯ.
В ЮТИКА И РОМ, Н. Й., В НЕДІЛЮ, 8 ТРАВНЯ.
В СИРАКЮЗ, Н. Й., В НЕДІЛЮ, 10 ТРАВНЯ.
В ОБОРН, Н. Й., В СЕРЕДУ, 11 ТРАВНЯ.
В ЕЛМАЙРА, Н. Й., В ЧЕТВЕР, 13 ТРАВНЯ.
В ФУДТОН, Н. Й., В ПЯТНИЦЮ, 14 ТРАВНЯ.
В БИНГЕМТОН І ДЖАНСТАВН, В СУБОТУ, 15 ТРАВНЯ
В РОЧЕСТЕР, Н. Й., В НЕДІЛЮ, 16 ТРАВНЯ.
В БОФАЛО І СУСІДНІ МІСЦЕВОСТИ, У ВІВТОРОК, 18 ТРАВНЯ.

Дальший порядок буде проголошений пізнїше. Просимо приняти делегатів гостинно. 94,7

Василь Авраменко, управитель.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Ювилейне Свято „Рідної Школи".

Дня 28. лютого 1932 відбувся в Нюарку, Н. Дж., заходом Комітету Українського Народного Дому концерт з нагоди 50-літнього ювилею „Рідної Школи".

При цій нагоді зложили ювилейний дар „Рідній Школі" ці інституції та громадяни: по $15: Укр. кат. церква св. Ів. Хр., о. Й. Чаплинський; по $10: Бр. св. о. Миколая, Бр. Пр. Тройці, Тов. Запороже, Тов. співацке „Боян", Тов. Вільна Україна, Сестр. Апостольства Молитви, Сестр. Пр. Діви, Сестр. Ольги Бесарабової, М. Басараб; по $5: Т. Каськів, І. Лисак, Г. Корніцький, В. Кузьма, адвокат, Є. Рудий, І. Настюк, В. Сидорович, М. Шумейко, І. Голубович, І. Дацковський; по $2: І. Багній, П. Лобур, С. Прихода, Катерина Біловус, С. Присяжний, І. Дибайло, П. Романишин, Д. Макар; по $1: В. Прокопів, А. Беднарчик, М. Равецька, Д. Красноножий, Гелена Кленер, М. Пеленський, Агафія Ількїв, А. Міклясевич, М. Нагірний, п. Костів, Й. Бурбела, О. Штогрин, А. Дідилївський, Марія Карузо, Ксеня Шумська, М. Дячун, І. Бакун, С. Фера, Т. Гладкий, І. Фурда, М. Станімір, М. Ткачук, М. Банецька, С. Стойко, І. Ігнатій, Л. Лапчак, М. Лиховид, В. Салабун, Г. Пришляк, В. Клапій, В. Коваль, М. Шкільний, С. Гальків, Й. Фурда, Н. Сурович, І. Рудик, п. Прокіпчак, Д. Карач, М. Ружило, М. Сороколіт, М. Ковальчук, І. Кметь, Гелена Сеген, І. Гвязда, Р. Калакура, П. Довжинський, В. Кузьма, Г. Струк, п. Животко, М. Калушка, М. Плечій, І. Карач, Г. Гулька, Н. Махінка, Анна Боднар, І. Зілінський, А. Лобур, І. Магдич. — Дрібними датками $4.75. — Разом готівкою $248.75.

Крім цього зложено 16 акцій Зем. Банку у Львові на суму 550 зол., а то: Братство св. Ів. Хрестителя 5 акцій на 325 зол., о. кан. Чаплинський 4 акцій на 100 зол., Степан Рудий 1 акцію на 25 зол., 4 ріжні акції на 100 зол. Із загальної суми покрито кошт оголошення $5.

Л. Ясінчук.

Батько (до сина, якого виправляє до міста на науку): Їдьжеж, сину, та щоби я не чув про тебе нічого злого!

Син: Я буду старатися, тату, та ви самі знаєте, як такі вістки скоро переходять з уст до уст.

Хтось нарікає, що над цілим світом запанувало одно слово: „Гроші". Та це неправда. Над світом запанували два слова: „Нема грошей!"

—о—

Малий діяльог.

Він: Мудрі люди все придумують думки, а дурні їх повторюють.

Вона: Це правда! А хто це сказав оцю мудру гадку?

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ.

(17)

Тарзан сидів у курінї племени Багего, прикований ланцюхом до стовпа, а далі від нього сидів, скорчившись зі страху, Люкеді. До них долітали вигуки й шум битви, що точилася на площі за їх курінем. Обидва хотіли вгадати, що тепер буде з ними. Чи переможцї будуть їх ворогами, чи станугь приятелями? Три воїни з напасників удерлися до куріня, шукаючи своїх ворогів. Вони були дуже здивовані, побачивши тут білу людину, та ще такого дивного велика-на.

Старший між ними спинився недалеко Тарзана й здивовано приглядався йому. Нарешті він звернувся до Тарзана мовою, якої той не зрозумів. Воїн тоді показав знаками, щоби Тарзан встав та вийшов геть з куріня. Тарзан показав рукою на ланцюх, яким він був прикований до стовпа. Один з воїнів подивився на ланцюх, оглянув замок біля нього, а потім вийшов геть з куріня й скоро вернувся з двома гранітовими каменями.

—о—

Воїн наказав Тарзанови лягти спиною на землю й покласти ногу з ланцюхом так, щоб замок ланцюха був на камені. Тоді воїн почав розбивати замок. Тарзан відчував болючо кождий удар по ланцюху й, затиснувши зуби, терпів, поки нарешті замок не був розбитий. Тарзан був звільнений від ланцюха на нозі, але не був вільний. Воїни наказали Тарзанови та Люкеді йти геть з куріня на площу, під пильною охороною.

—о—

Тарзан побачив, що на площі між курінями були скупчені з яких пів сотки воїнів з мосяжною шкірою на обличах, а по типу — Европейців. Всі вони були одягнені в одежу вояків старого Риму. Під охороною цих воїнів знаходилося кількадесять полонених дикунів з племени Багего. Далі Тарзан побачив, що до нього наближається білий римський воїн. Здавалося, що ожила статуя римського імператора Юлія Цезаря, яка тепер ішла до Тарзана.